

הישיבה שלא הייתה

במדינה

העם

כי זכיתו ז' תצא תורה

תלמידיו "דוגמא" נותנים

דוגמה: חתנך אינו שייך

למחבלים

המכתב, שהופיע לפני שבועיים בהבלטה רבה, בראש העמוד של מעריב, נראה ברגע הראשון כמהחלה מוצלחת של תלמידי מידים מתלוצצים.

אולם הוא נכתב ברצינות הגמורה בי יותר — והוא משמש דוגמה לאופי החינוך הניתן לא רק בבית-ספר לדוגמא.

למה זכאית פיראית? המכתב התייחס לידיעה פיקאנטית, כדי להפיג את שיעמומם של אסירים, נערך בבתי הסוהר ה"דיו-תנ"ך". בחידון זכתה, דווקא, אסירה ביטחונית, שנשפטה על השתתפותה בפעולה פיראית.

וזה לשון המכתב: "אנו, תלמידי ביתה ז' 1 בבית הספר לדוגמא ע"ש ה. סאלד בתל-אביב, קראנו את הכתבה על חידון התנ"ך הרביעי ל- אסירים בישראל. העובדה שנערך חידון בנושא כה יקר וקדוש לעם ישראל בין אסירים — חיובית היא. אולם הודעו לנו כששמענו במי מדובר: מחבלת כלת ה' תנ"ך?!

"לדעתנו, המחבלת אינה ראויה לכבוד כה גדול של עצם ההשתתפות בחידון כזה. אסירה פוליטית, שנידונה למאסר על פגיעה בביטחון הארץ והאומה, אשר לא קיימה את הכתוב בתנ"ך שעליו נבחרה גרמה עוול משוע לעם, שבבעלותו ה' היסטורית של עם הבחירה.

"הזוכה קיבלה ספר תנ"ך מהודר עם הקדשות על רבנים חשובים — כבוד נוסף, שאין היא ראויה לו. "בתנ"ך כתובה זכותו ההיסטורית של עם ישראל על אדמתו. האם קראה ו- הבינה זאת המחבלת האסירה?"

ללא תגובה. אפשר היה לקוות כי על מכתב זה תבוא תגובה מתחצת של מחנכים, מנהל בית-הספר או משרד- החינוך. אך אחרי המכתב באה שתיקה דקה.

במקרה זה, שתיקה כהודאה — הודאה של מערכת-החינוך שתופעה כזאת של טיפוסים חסרי-הומור ולאו-הומור חסרת-רגש היא אכן פרי לדוגמה של החינוך בישראל.

כלכלה

גורען או גיהנום

במרכזי הכנסה שלמה

פאניקה, והעובדים נמצאו

במצאות של קפקא

היום המכריע — האחד ביולי 1975 — הגיע ועבר.

ביום הזה היה צריך להופיע המשיה, בדמותו של חיים בן-שחר. העיוותים היו צריכים להיעלם, המשק היה צריך להסתדר, העול היה צריך להתחלק בצורה צודקת יותר, והעובדים היו צריכים להימצא בגן עדן של מס נמוך יותר, פשוט יותר וממריץ יותר.

היום בא ועבר, ושום דבר לא קרה. **צריכים לרמות.** אולם במרכזי-העצבים של המשק הלכו וגברו תופעות העצבנות והבלבול, והשבו גבר מצב-הרוח במיפ-עלים רבים — בפאניקה.

איש לא ידע מה עומד לקרות. שום עובד לא יכול היה לקבל מושג אם בסופו של דבר יעלה שכרו, יירד — או יישאר כמו שהיה. כאשר נתחנף הדו"ח של פרוי פסור שני — צבי וסמן — על דו"ח הפרוספור בן-שחר, החלה מתפשטת הסי-טריה. לא היה עוד מיסעל אחד בארץ שידע מה היה עליו לשלם בסוף החודש.

אך לערוך תחשיב של מחירים וכיצד לאגן את זרם כספיו. עם כל יום שעבר, חלפו אשלויות נוספות. מחצות-המשיח נשרו מבן-שחר במהירות מסחררת. נתברר כי גן-העדן המובטח רחוק מן החלום. לעובדים רבים נדמה היה שהוא דומה יותר לגיהנום.

● ביגלל רצון נפסד לחמות את ציבור ערביי ישראל, הועבר חלק מן התשלום למיפ-עלים רבים — בפאניקה.

משלת ישראל נפגשה לאחר שזמנה באופן בהול עלידי ראש-המשלה, ביום השישי, ה-4 ביולי, בשעה 10 בבוקר.

יחזק רבין פתח את הפגישה: "כידוע לכם, מזה שבוע ימים אנו עומדים בפני אולטימטום אמריקאי, לקבל תנאים מסוימים בסיני. עדיין לא הצלחנו להחליט מה עלינו לעשות. קעת אוכל גולות לכם כי צפיתי את הרגע הזה עוד בחודש מארס האחרון, כאשר נפרד מאיתנו מזכיר-המדינה האמריקאי הנרי קסינג'ר, ואיים בהערכה מחו-דשת לגבי ישראל. ובכן, נקטתי את הצעדים הבאים."

וא חשטה הרגע, ונשם נשימה עמוקה. "עוד ב-1 באפריל נפגש נציגי האישי בלונדון, עם נציגים רישמיים של האירגון לשחרור פלסטין. אנו..." טפיחה עמומה היהדה בחדר. שריהבירות, ויקטור ש-טוב, התעלה. השרים הסמוכים אליו חשבו רוח על פניו, ונשאו אותו אל ספה ריקה, שם הושיבוהו ומשם המשיך לה-אזין, תוך שהוא בולע את רוקו בכבדות.

בינתיים מיהר השר משק קול אל חדלת, וניסה לפתוח אותה בקדחתנות, שעה שראש-המשלה חייך חיוך קלוש. "לא", אמר לבסוף, "נתתי הוראות לנעול את החדר. אנו נסיים את הפגישה הזו שלנו יחד, וגם נתייצב יחד לפני כתבי-העיתונות."

המהומה בחדר-הברכה, ואחר-כך שככה לאיטה. "הצענו לאש"ף שנפרסם את ההצהרה הבאה", המשיך ראש-המשלה. "אל"ף: כי אנו מוכנים לכך שתקום מדינה פלס-טינית בגדה המערבית וברצועת-עזה. ב"ת: כי ככוונתנו להביא לכך שממשלתה של מדינה זו תיבחר בבחירות חופשיות. ג"מ"ל: כי אנו מוכנים לדון עם אש"ף — בשני תנאים — כיצד לאפשר את כינונה של מדינה זו, אילו גבולות יהיו לה, כיצד תערוך את הבחירות וכיצד יובטח שלום בריקיימא בין מדינה זו ומדינת ישראל, וכו'. ד"ת: כוחותינו יישארו במקומם במהלך ה-דיונים הללו.

"התנאי הראשון הוא שאש"ף יחדל מהתקפותיו על ישראל, על אזרחים, ישראלים או רכוש ישראלי וכן על ידידי ישראל, בכל מקום שהוא. התנאי השני הוא שאש"ף יכיר בקיומה של ישראל כמדינה."

וא השתק רגע. השר יוסף בורג צווח בקול דקיק: "והם? והם?!"

"עליכם להבין", אמר רבין, "כי הניסוח הלשוני היה מסובך למדי. אתמול הם הסכימו לנוסחה חסופית שלנו. תוך 24 שעות ממועד פירסום ההצהרה הרישמיית שלנו, הם יורו על הפסקת כל ההתקפות והפגזות נגדנו, באופן ארעי, כל עוד יימשכו הדיונים — ובאורח סופי, במידה שהדיונים יסתיימו בהצלחה. מפני הוראות אלו ייחשבו כבוגדים בפלסטין."

"הם יודיעו כי השלום הוא חיוני, למניעת נזק חמור לאותם חלקים של פלסטין המוחזקים עתה בידי ישראל — כולל נזק חמור וממשי לאדמה עצמה, במידה שיעשה שימוש בכלי-הנשק המתוחכמים המצויים עתה בידם, במיקרה של מלחמה. מכאן שכל המתנגדים לשלום ייחשבו כבוגדים באדמה עצמה."

"הם יראו בישראל מדינה ריבונית, כדי להטיל עליה את האחריות להגנת כל חלקי פלסטין שבהם נמשך להחזיק, והם יוסיפו להיאבק במשך דורות, לחיסול הציונות."

"האם יש איזשהי אמת במשחזר בדבריהם על כך שהם מחזיקים בכלי-נשק מתוחכמים?" שאל שריהביתחון, שימעון פרס.

"לא", השיב רבין. "אמרת שאנחנו נמשיך להחזיק את כוחותינו במקומם. כוונתך לכל כוחותינו? גם אלה שבסיני?" הוסיף פרס ושאל.

"כן", השיב לו רבין. "ובכן, אתה דוחה את האולטימטום האמריקאי?" שאל פרס.

"כן". "אבל הם טוענים שימשיכו להיאבק לחיסול הציונות, כלומר

הם עדיין מתכוונים לחסל אותנו!" צווח השר ישראל גלילי. "אנו שמנו את חדש על המישפט, להיאבק במשך הדורות", אמר רבין. "פירושו של דבר, שהם ימשיכו להיות איתנו גם בעתיד הנראה-לעין. אולם ברור שהם נאלצו להוסיף מילים אלו, כדי להרגיע את הקיצוניים שביניהם. ביותר להסביר לציבור שלנו. התכוונתי לבקש ממך שתיקח עליך תפקיד זה, כחלק מכהונתך החדשה כשגריר מיוחד ל-יונים עם אש"ף — בעזרת צוות גדול מאד, כמובן."

השר גלילי גנח בקול ונשען לאחוריו.

חד השרים מן המיפלה הדתית-לאומית נע בכיסאו. "ברור שלא נוכל להרשות להפיק כן את ארץ-ישראל", אמר. "נצטרך לעזוב את הממשלה מיד..." "זה יהיה חבל מאד", אמר לו רבין. "אתה מבין, שלחתי כבר אדם מסויים למוסקבה, להסביר להם מה אנחנו עושים. הם לחצו מאד על אש"ף, שיוסיפו לכך. הם הציעו להודיע שאחת המשחתות שלהם זקוקה לתיקונים דחופים, ותבוא לשם כך לנמל חיפה, כמחווה של רצון-טוב, אבל אני סירבתי לכך בנימוס."

"תחת זאת, הוסכם שהם ירשו ל-50 אלף יהודים לצאת מתחומם השנה — למעשה, הם אמילו יעמדו על כך..." — שריהקליטה נאנק — "והם ילוו לנו שלושה מיליארד לירות, כדי לקלוט אותם". שריהקליטה חייך בסיפוק. "ובכן, הדבר שעליו חשבתי", אמר רבין, בפנותו היישר אל השר הדתי, "הוא ש-50 אלף אלה יהיו יהודים דתיים מגרוזיה". שריהקליטה נאנק שוב — "ואנו נפנה את כל שלושה מיליארד הלירות ללישכות-הסעד של המיפלה שלך, כדי לסייע להם להיקלט בארץ."

"אולם, ברור שהרוסים היתנו את העיסקה כולה בהסכם שלנו עם אש"ף... וכמובן, גם בהחרות השטחים. אגודת-ישראל מדברת כל הזמן על פיקוח-נפש. לכן, אולי תראו זאת גם אתם בעיניים אחרות, ויתכן שנצליח לשכנע אתכם לקחת עליהם את התפקיד של קליטת הגרוזינים."

השר כיחכח בגורנו, השתק וגיגסם. לבסוף אמר, בקול צרוד: "ובכן, במיקרה זה... להביא יהודים כל-כך טובים לארץ-ישראל... וחוף מזה, יש כאן גם עניין של פיקוח-נפש... וחוף מזה, ייתכן שהדיונים האלה יסתיימו בלא-כלום... ואז, אולי נוכל לעמוד על כך שממה יהודים מוכרחים לגור ליד חברון, ו...מכל מקום, אסור שיחזיקו אותנו בגרון."

בין העביר את מבטו סביב החדר. "ומה יקרה אם אש"ף לא יסכים מחר?" שאל שריהחוף יגאל אלון.

"אז, נשחרר כ-50 מאישי הגדה-המערבית ונבצע את ההצעה יחד איתם", אמר רבין. "אבל אש"ף לא יחזור בו", חוסיף. "הייתם צריכים לראות מה הרוסים הציעו להם. מיליארדים! רק לכלכלה, לא לנשק."

"ומה יגידו האמריקאים?" שאל אלון. "רבין חייך חיוך קודר. "היום ה-4 ביולי, יום-העצמאות הא-מריקאי, איש מהם לא יהיה בווינגטון. וכשהם יחזרו, היוזמה כבר תהיה בידיו. סוף-סוף... סוף-סוף! אם נגיע להסכם-שלום בלעדיהם, מה הם יוכלו לומר?"

"לא, התכוונתי ליחידים האמריקאים", אמר אלון. "הם!" אמר רבין. "זה בסדר. פשר מחכה בחוף. נסביר לו הכל, והוא יסביר להם. מתי הם היו אייפעם בעייה?" "עוד שאלות?" שאל רבין.

דממה. "ובכן, נודיע על כך בשעה 4 אחרי-הצהריים, כדי שכולם יוכלו לבלות את הערב בתפילה לשלום. חוף מזה, כך נצליח להוריד מעלינו את העיתונות ואת הכנסת, עד לאחר שאש"ף יפרסם את הכרזת-שלום."

"כולנו נשארים כאן בחדר לארוחת-הצהריים. הפעם, לא יהיו חדלפות."

השבייתה ריחפו באוויר מכל עבר. ● באותו זמן, נסתבר כי העצמאיים שוב לא ייפגעו. אומנם החיבור בניהול ספרים, אך נעשו סידורים לניהול ספרים שיאפשרו את זיופם בנקל. לא הוצאו שום הוראות לביקורת יעילה. כבר מראש ברור כי ה-רפורמה לא תפגע בהעלמות-המיליארדים של הלווייתנים.

● המיסוי על החברות גדל במיקצת, אך הובטח כי הפרוטקציונרים של המימסל יסתדרו. ניתן להם להוריד את הפחת על ציוד תוך שנתיים. במקום חמש שנים כמו עד כה — דבר שיוזיך בהרבה את המס למי שיוכל לנצל סעיף זה. הפרוטקציונרים יכולים תמיד לרכוש ציוד מיותר, בעזרת

ההלוואות שהם מקבלים בתנאים מגוחכים מידי הממשלה. כבר עתה, ניצולת הציוד בישראל היא הנמוכה ביותר בעולם ה-מצרבי. עתה תרד עוד יותר. ● **הדם — או ריפוי?** מעל לכל היה פרוש ערפל כבד של אי-בהירות. הפרוי פסורים התוכחו בנחת. כאילו הם מדברים על בעייה אקדמית. לגבי המוני הציבור, שמדובר על פתילחמם. נוצר מצב קפקאי. אם קיווה משהו כי הרפורמה תרפא את המשק לפי שיטת הריפוי-בהלם, הוא יצליח לפחות ליצור את ההלם. אם יביא הדבר לריפוי, או לאגדרלמוסה חסרת-תקדים — על שאלה זו לא היה השבוע מענה.